



KOLEGJI - COLLEGE  
**PJETËR BUDI**  
PRISHTINË - PRISHTINA

## **RREGULLAT QË RREGULLOJNË TRANSAKSIONET NDËRKOMBËTARE TË SHITJES SË MALLRAVE**

**MND. Radovan Çela**  
[radovan.cela@gmail.com](mailto:radovan.cela@gmail.com)

**Dr. Ervis Çela**  
Lektor, Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Drejtësisë  
[erviscela@hotmail.com](mailto:erviscela@hotmail.com)

### **Abstrakt:**

Diskutimi në lidhje me vendet e BRIK filloi në vitin 2001 në një raport të Grupit Goldman Sachs titulluar Ndërtimi i një Ekonomie Globale më të Mirë të grupimit BRIK, e cila parashikon që deri në vitin 2050, Brazili, Rusia, India dhe Kina do të kapërcejnë, në kushtet e GDP - së, ekonominë e gjashtë kombeve më të mëdha të industrializuara të botës (SHBA, Japonia, Gjermania, Britania, Franca dhe Italia). Që atëherë, raporte të tjera janë botuar nga i njëjti grup në vitin 2003 dhe 2005, duke konfirmuar parashikimin.

Në vitin 2007, u botua libri 'BRIK dhe Përtej'. Puna kërkoi të rivlerësonte supozimet e studimeve të mëparshme dhe vuri në dukje se ekonomitë e BRIK kishin rritje të mirë përtej pritshmërive që nga fillimi i dekadës. Studimet e hershme të Goldman Sachs Group mund të kenë qenë tepër konservatore, duke shpresuar se 4 shtete do të arrinin rreth 10% të GDP-së botërore në fund të vitit 2010, deri në vitin 2007 ata zotëronin 15% .

Vlen të përmendet se, pas krizës ekonomike të 2008-2009, një botim i ri i grupit Goldman Sachs u shpreh kategorikisht se vendet e BRIC duhet ta merrnin veten më shpejt nga kriza. Veçanërisht, pjesë e zhvillimit të performancës së mirë ekonomike të BRIK ishte për shkak të tregtisë mes njëri tjetrit. Brazili, për shembull, ka përfituar nga fakti se në vitin 2009, Kina u bë importuesi më i madh i saj për disa muaj, sipas statistikave të Ministrisë së Zhvillimit, Industrisë dhe Tregtisë së Jashtme të Brazilit (MZHITJ). Sipas të dhënave nga MZHITJ, nga janari në korrik të vitit 2010 vlera e eksporteve nga Brazili në Kinë ishte rreth 40 % më e lartë se vlera e eksporteve nga Brazili për në Shtetet e Bashkuara.

Në këtë këndvështrim, të dhënat e FMN-së gjithashtu tregojnë se BRIK ka qenë, i vetëm, përgjegjës për më shumë se 50 % të prodhimit të pasurisë shtesë në botë gjatë dekadës së 2000-2010.

Është e rëndësishme të theksohet se marrëdhëniet e përshkruara më sipër gjenerojnë pasoja dhe nevoja që shkojnë përtej sferës ekonomike. Duke qenë se, është e qartë se një bashkëpunim më i ngushtë ekonomik në të ardhmen midis vendeve BRIK është i pashmangshëm, bëhet e nevojshme të studiohet kuadri ligjor i anëtarëve të grupit, sidomos në lidhje me kontratat ndërkombëtare, në mënyrë për të hequr pengesat në integrimin ekonomik brenda BRIK.

Në këtë kontekst, ky punim është hartuar për të analizuar rregullat e brendshme dhe konventat ndërkombëtare të ratifikuara nga secili prej vendeve të BRIK, në mënyrë që të udhëzojë sipërmarrësit dhe avokatët që merren me kontratat ndërkombëtare në këto vende. Në mënyrë të veçantë, ky dokument do të studiojë rregullat e zbatueshme për kontratat të shitjes ndërkombëtare dhe arbitrazhin tregtar ndërkombëtar.